

اسپانیا (به اسپانیایی: España [es'paɲa]) (بشنوید))، با نام رسمی پادشاهی اسپانیا کشوری مستقل و از اعضای اتحادیه اروپا است. این کشور در شبه‌جزیره ایبری در جنوب غربی اروپا قرار دارد. سرزمین اصلی اسپانیا از جنوب و شرق با دریای مدیترانه و جبل الطارق، از شمال و شمال شرق با فرانسه، آندورا و خلیج بیسکای و از غرب و شمال غرب با پرتغال و اقیانوس اطلس هم‌مرز است. مرز اسپانیا با پرتغال (به طول ۱۲۱۴ کیلومتر) طولانی‌ترین مرز یکپارچه در اتحادیه اروپا است.

قلمروی اسپانیا افزون بر سرزمین اصلی شامل جزایر بالئارس در دریای مدیترانه، جزایر قناری در سواحل آفریقای اقیانوس اطلس، دو شهر خودمختار سبته و ملیلیه در آفریقای شمالی هم‌مرز با کشور مراکش و چندین جزیره مسکونی و غیر مسکونی دیگر از جمله آلبوران، شافاریناس، آلوزماس و ولز د لا گومرا می‌باشد. با مساحت ۵۰۵۹۹۲ کیلومتر مربع، اسپانیا کمی بزرگتر از ترکمنستان و از لحاظ بزرگی دومین کشور بزرگ اروپای غربی و پنجمین کشور بزرگ اروپاست.

انسان مدرن نخستین بار در حدود ۳۵۰۰۰ سال پیش قدم به شبه جزیره ایبریا گذاشت. در حدود ۲۰۰ سال پیش از میلاد از این منطقه تحت فرمان حکومت روم قرار گرفت و هیسپانیا نامیده می‌شد. هیسپانیا در قرون وسطی توسط قبایل ژرمن و پس از آن توسط مورها تصرف شد. در قرن پانزدهم پس از ازدواج‌های بین حکومتی فرمانروایان کاتولیک و اتحاد این حکومت‌ها و همچنین سقوط کامل آندلس و بازپس‌گیری آن از دست موروهای مسلمان در سال ۱۴۹۲ اسپانیا به شکل کشوری یکپارچه پدیدار شد. در اوایل دوران جدید اسپانیا به یک امپراتوری پر قدرت جهانی تبدیل شد و اسپانیایی‌ها به عنوان یکی از نخستین فاتحان دنیای جدید به قاره آمریکا وارد و در آنجا ساکن شدند. بیش از پانصد میلیون نفر اسپانیایی زبان ساکن در آمریکا میراثی است که اسپانیایی‌ها در این قاره بر جای گذاشتند.

اسپانیای امروزی کشوری دموکراتیک و دارای حکومتی پارلمانی تحت قانون اساسی پادشاهی است. اسپانیا یک کشور توسعه‌یافته و نوزدهمین اقتصاد بزرگ دنیا از نظر تولید ناخالص داخلی می‌باشد. این کشور همچنین دارای سطح بالای استاندارد زندگی است. اسپانیا در سازمان ملل متحد، ناتو، سازمان تجارت جهانی، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه و اتحادیه اروپا عضو است.

جزایر اسپانیا شامل جزایر بالئاری در دریای مدیترانه و جزایر قناری در اقیانوس اطلس می‌باشد. افزون بر اینها شماری جزیره غیر مسکونی دیگر در سمت مدیترانه‌ای تنگه جبل الطارق نیز متعلق به اسپانیا است از جمله جزایر چافاریناس، آلهوسماس و جزیره کوچک پرخیل. جزیره آلبوران که بین اسپانیا و شمال آفریقا قرار دارد نیز تحت حاکمیت اسپانیا می‌باشد. جزیره کوچک فاسان که در رودخانه بیداسوا قرار دارد تحت حاکمیت مشترک اسپانیا و فرانسه اداره می‌شود.

اقلیم مدیترانه‌ای با تابستان‌های گرم و خشک. بر طبق رده‌بندی اقلیمی کوپن در صورت از این نوع اقلیم بر ایبریا حکمفرماست: Csa و Csb. اقلیم نیمه‌خشک که در ربع جنوب‌شرقی کشور به ویژه در منطقه موریسیا و در دره ایبرو وجود دارد و برخلاف اقلیم مدیترانه‌ای فصل خشک پس از زمستان نیز ادامه دارد. اقلیم اقیانوسی در شمال اسپانیا به ویژه در منطقه استان باسک، آستوریاس، کانتابریا و بخشی از گالیسیا حکمفرماست. برخلاف اقلیم مدیترانه‌ای در اقلیم اقیانوسی دما در زمستان و تابستان تحت تأثیر اقیانوس تغییر می‌کند و هیچ فصل خشکی وجود ندارد. افزون بر این اقلیم‌های اصلی زیر اقلیم‌های دیگری نیز وجود دارد مانند اقلیم آلپی در پیرنه و سبیرا نوادا و اقلیم نیمه‌گرمسیری در جزایر قناری.

در طول چهار دهه گذشته صنعت گردشگری اسپانیا بسیار پیشرفت کرده است به طوری که به دومین صنعت گردشگری بزرگ دنیا بدل شده است و در سال ۲۰۰۶ ارزش آن حدود ۴۰ میلیارد یورو برابر با ۵٪ تولید ناخالص داخلی کشور بوده است. امروزه اقلیم، آثار تاریخی و فرهنگی، موقعیت جغرافیایی و امکانات رفاهی اسپانیا باعث شده تا گردشگری به یکی از صنایع اصلی و همچنین منبع درآمد و اشتغال ثابت برای این کشور بدل شود. سازوکار رتبه‌بندی هتل‌ها و اقامتگاه‌ها در اسپانیا بسیار سختگیرانه‌تر از دیگر کشورهای اروپایی است و به همین دلیل هتل‌های اسپانیایی سطح بالاتر و گرانتر از دیگر کشورهای اروپایی است.

در سال ۲۰۱۶ (اول ژانویه) (۱۳۹۳) جمعیت اسپانیا رسماً به ۵۰ میلیون نفر رسید. تراکم جمعیت اسپانیا ۹۲ نفر در هر کیلومتر مربع می‌باشد که از بیشتر کشورهای اروپای غربی کمتر است. پراکنش جمعیت اسپانیا بسیار نابرابر می‌باشد. به جز مادرید و حومه آن بیشتر جمعیت در مناطق ساحلی زندگی می‌کنند.

اسپانیا کشوری چندزبانه است. بر طبق قانون اساسی اسپانیا از حقوق انسانی، فرهنگ، رسوم و زبان تمام مردم اسپانیا محافظت خواهد کرد. [۸۷]

اسپانیایی یا اسپانیولی (در قانون اساسی به نام کاستیلی ذکر شده است) زبان رسمی تمام کشور به حساب می‌آید و طبق قانون وظیفه و حق هر اسپانیایی است که این زبان را بیاموزد. بر طبق قانون اساسی تمام زبان‌های دیگر اسپانیا نیز در مناطقی به کار برده می‌شوند رسمی به حساب می‌آیند.

دیگر زبان‌های رسمی در اسپانیا عبارتند از:

زبان باسکی در باسک و ناوارا، زبان کاتالان در کاتالونیا و والنسیا که در والنسیا گونه متمایزی از کاتالانی یعنی گویش والنسیایی به رسمیت شناخته شده است؛

زبان گالیسی در گالیسی

از نظر درصد گویشوران زبان باسکی ۲٪، کاتالانی و والنسیایی ۱۷٪ و گالیسی ۷٪ کار برد دارد.

در کاتالونیا یک لهجه محلی از زبان اکسیتان به نام آرانسی از سال ۲۰۰۶ به رسمیت شناخته شده است که فقط ۶۷۰۰ گویشور دارد. شهر اسپانیایی ملیله در شمال آفریقا زبان ریفيان توسط بخش قابل توجهی از ساکنان به کار برده می‌شود